

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ως προς το παραδεκτόν της

Αιτήσεως Αριθμ.24962/94

υπό Ν. Κ. και 1158 άλλων

κατά της Ελλάδος

και

της Αιτήσεως Αριθμ. 25.370/94

υπό Κ.Φ. και 39 άλλων

κατά της Ελλάδος

και

της Αιτήσεως Αριθμ. 26303/95

υπό Π Α και 109 άλλων

κατά της Ελλάδος

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνεδιάζουσα κεκλεισμένων των θυρών την 1ην Ιουλίου 1996, παρόντων των ακολούθων μελών:

κ. S. TRECHSEL, Πρόεδρος

κ. H. DANELIUS

κ. C.L. ROZAKIS

κ. E. BUSUTTLIL

κ. G. JORUNDSSON

κ. A.S. GOZUBUYUK

κ. J.-C. SOYER

κα. G.H. THUNE

κ. F. MARTINEZ

κ. L. LOUCAIDES

κ. G.B. REFFI

κ. M.A. MOWICKI

κ. B. CONFORTI

κ. D. SVABY

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΘΗΝΑ

BUREAU DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENNIQUE, ATHENS

HELLENIC REPUBLIC MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION OFFICE, ATHENS

κ. Α. PERENIC

κ. C. BIRSAN

κ. P. LORENZEN

κ. K. HERNDL

κ. E. BIELIUNAS

κ. H.C. KRUGER, Γραμματεús της Επιτροπής

Λαβούσα υπ' όψιν το Άρθρον 25 της Συνθήκης για την Προστασίαν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Βασικών Ελευθεριών.

Λαβούσα υπ' όψιν την αίτησιν την εισαχθείσα την 10ην Απριλίου 1994 υπό του N K και 1158 άλλων κατά της Ελλάδος και καταχωρισθείσα την 22αν Αυγούστου 1994 με αριθμό φακέλλου 24.962/94.

Λαβούσα υπ' όψιν την αίτησιν, την εισαχθείσα την 19ην Μαΐου 1994 υπό του Κ Φ και 39 άλλων κατά της Ελλάδος και καταχωρισθείσα την 5ην Οκτωβρίου 1994 με αριθμό φακέλλου 25370/94.

Λαβούσα υπ' όψιν την αίτησιν την εισαχθείσα την 29ην Δεκεμβρίου 1994 υπό του Π Α και 109 άλλων κατά της Ελλάδος και καταχωρισθείσα την 25ην Ιανουαρίου 1995 με αριθμό φακέλλου 26303/95.

Λαβούσα υπ' όψιν:

- τις εκθέσεις τις προβλεπομενες από τον Κανόνα 47 των Δικονομικών Κανόνων της Επιτροπής.

- των παρατηρήσεων των υποβληθεισών υπό της εναγομένης Κυβερνήσεως την 4ην Ιουλίου 1995 και των αντικρούσεων (παρατηρήσεων εις απάντησιν) των υποβληθεισών υπό των αιτούντων της δευτέρας αιτήσεως την 16ην Σεπτεμβρίου 1995 και υπό των αιτούντων της πρώτης και τρίτης αιτήσεως την 29ην Σεπτεμβρίου 1995.



- των προφορικών ισχυρισμών των διαδίκων κατά την ακροαματική διαδικασία της 1ης Ιουλίου 1996.

Σκεφθείσα κατά νόμον

Αποφασίζει ως ακολούθως:

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Η πρώτη αίτησις έχει εισαχθεί από 1159 Έλληνες πολίτες (1).

Κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής εκπροσωπήθησαν υπό του Καθηγητού Π. Δαγτόγλου, του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο οποίος επίσης ασκεί το επάγγελμα του δικηγόρου εν Αθήναις και Λονδίνω.

Η δευτέρα αίτησις έχει εισαχθεί από 40 Έλληνες πολίτες (1).

Κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής εξεπροσωπήθησαν υπό του κ. Χ. Αλβανού, δικηγόρου ασκούντος το επάγγελμα εις Θεσσαλονίκην.

Η τρίτη αίτησις έχει εισαχθεί από 110 Έλληνες πολίτες (1).

Κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής εξεπροσωπήθησαν υπό του Καθηγητού Π. Δαγτόγλου.

(1) Τα ονόματα και τα άλλα στοιχεία των αιτούντων ευρίσκονται εις την Γραμματεία της Επιτροπής.

Όλοι οι αιτούντες ήσαν κάτοχοι αδειών κυκλοφορίας λεωφορείων εις Αθήνας, Πειραιά και τα προάστεια (κατωτέρω εις την παρούσα η περιφέρεια πρωτεύουσας), οι οποίες άδειες ανεκλήθησαν από ένα νόμον εκδοθέντα το 1993.

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, όπως επροτάθησαν από τους διαδίκους, δύνανται να διατυπωθούν περιληπτικώς ως ακολούθως:

Α.- Ειδικές περιστάσεις της υποθέσεως

Μέχρι το 1977 οι υπηρεσίες των δια λεωφορείων δημοσίων συγκοινωνιών εντός της περιοχής πρωτεύουσας παρήχοντο από ιδιώτες επιχειρηματίες υπό τον έλεγχο ενός δημοσίου οργάνου, τον Οργανισμό Ελέγχου των δι' Αυτοκινήτων Συγκοινωνιών, κατωτέρω εις την παρούσα ΟΕΑΣ.

Το 1977 εψηφίσθη ο Νόμος 588, ο οποίος εδημιούργησε την Επιχείρηση Αστικών Συγκοινωνιών, κατωτέρω εις την παρούσα ΕΑΣ, μία εταιρεία εξ ολοκλήρου ανήκουσα εις το Κράτος, αποκλειστικά υπεύθυνη δια την παροχήν λεωφορειακών υπηρεσιών.

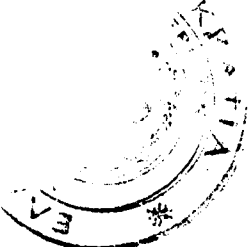
Η ΕΑΣ ετέθη υπό τον έλεγχο ενός δημοσίου οργάνου, του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών, κατωτέρω εις την παρούσα ΟΑΣ.

Ο ΟΕΑΣ διελύθη.

Το 1992 η Κυβέρνησις απεφάσισε να καταστρώσει ένα νέο σχέδιο για την παροχήν υπηρεσιών δια λεωφορείων δημοσίων συγκοινωνιών εντός της περιοχής της πρωτεύουσας. Αυτό το σχέδιον θα εβασίζετο επί αδειών κυκλοφορίας νέων ιδιοκλήτων φιλικών προς το περιβάλλον λεωφορείων, οι οποίες θα εδίδοντο εις ωρισμένες κατηγορίες φυσικών προσώπων.

Την 12ην Αυγούστου 1992 εδημοσιεύθη ο Νόμος 2078 δια του οποίου διελύθη η ΕΑΣ. Τα οφειλόμενα χρέη ανελήφθησαν υπό του Κράτους και η περιουσία της μετεβιβάσθη εις τον ΟΑΣ, ο οποίος παρέμεινε το όργανο που ελέγχει τις δημόσιες συγκοινωνίες εντός της περιοχής πρωτεύουσας.

Ο νόμος περαιτέρω προέβλεπε ότι η δια λεωφορείων συγκοινωνία θα παρήχεται μέχρι τις 31ης Δεκεμβρίου 2006 από τις Συγκοινωνιακές Επιχειρήσεις κατωτέρω εις την παρούσα



ΣΕΠ, οι οποίες επρόκειτο να συσταθούν δι' υπουργικής αποφάσεως ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Ιδρύθησαν οκτώ τέτοιες ΣΕΠ 'δια της υπ' αριθμ. 29.077/068/13.8.92 του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, η οποία καθόριζε ειδικά ότι θα έπρεπε να λειτουργούν ως εταιρείες ιδιωτικού δικαίου ή ως συνεταιρισμοί και καθόρισε τους κανονισμούς τους. (Καταστατικούς όρους λειτουργίας τους).

'Εκαστο φυσικόν πρόσωπον, εις το οποίον παρεχωρήθη μία άδεια κυκλοφορίας λεωφορείου έπρεπε να γίνει μέλος - μέτοχος μίας ΣΕΠ.

Συμφώνως προς τις διατάξεις του Νόμου 2078/92, οι ακόλουθες κατηγορίες φυσικών προσώπων, αναφερόμενες κατά σειράν προτεραιότητας απέκτησαν δικαίωμα άδειας κυκλοφορίας λεωφορείου ατομικώς ή από κοινού με άλλους πρώην οδηγοί της ΕΑΣ και πρώην υπάλληλοι της ΕΑΣ, οι οποίοι είχαν επαγγελματική άδεια οδήγησεως (βάσει του Άρθρου 3 παρ. 1 (α) του Νόμου 2078/92), οι ιδιοκτήτες λεωφορείων στις επαρχίες, οι οποίοι συνεφώνησαν να παραιτηθούν από τις υφιστάμενες άδειές τους (βάσει του Άρθρου 3 παρ. 1 (β) του Νόμου 2078/92), ιδιοκτήτες ταξί, οι οποίοι συνεφώνησαν να παραιτηθούν από τις υφιστάμενες άδειές τους (βάσει του Άρθρου 3 παρ.1 (γ) του Νόμου 2078/92), αρχηγοί οικογενειών με ωρισμένον αριθμόν τέκνων, οι οποίοι κατείχαν επαγγελματική άδεια οδήγησεως (βάσει του Άρθρου 3 παρ. 1 (δ) του Νόμου 2078/92) και άλλα φυσικά πρόσωπα, τα οποία κατείχαν επαγγελματική άδεια οδήγησεως (βάσει του Άρθρου 3 παρ.1 (ε) του Νόμου 2078/92).



Δια κάθε μισή παρεχομένη άδεια ένα τέλος 500.000 δραχμών έπρεπε να πληρωθεί προς την ΣΕΠ. Ορισμένες κατηγορίες πιθανών κατόχων αδειας έπρεπε να πληρώσουν ένα επιπλέον τέλος προς το Κράτος, το οποίο καθωρίσθη εις 500.000 δρχ. για κάθε ήμισυ αδειας για τους πρώην υπαλλήλους της ΕΑΣ και 1.500.000 δραχμές για κάθε ήμισυ αδειας για τους αρχηγούς οικογενειών με ωρισμένον αριθμόν τέκνων και τα άλλα φυσικά πρόσωπα.


Ειδικές μειώσεις καθωρίσθησαν για τους αρχηγούς των οικογενειών με περισσότερ από πέντε παιδιά. (πολύτεκνους).

Συμφώνως προς τον Νόμον 2078/92, οι άδειες δεν μπορούσαν να μεταβιβασθούν μεταξύ ζώντων πριν ή αποκτηθούν τα νέα λεωφορεία.

Το δικαίωμα να διατηρήσει κάποιος την άδειάν του εξηρτάτο από την απόκτησιν ή την μίσθωσιν ενός νέου φιλικού προς το περιβάλλον λεωφορείου εντός τριών ετών. Βάσει του Άρθρου 4 παρ. 2 του Νόμου 2078/92, το Κράτος ανέλαβεν την υποχρέωσιν να διευκολύνει την απόκτησιν των νέων λεωφορειών παρέχοντας εγγυήσεις για τα δάνεια, τα οποία οι κάτοχοι αδειών θα συνήπταν προς τον σκοπόν αυτόν.

Η χρήσις των νέων λεωφορειών εισφέρεται εις την ΣΕΠ.

Εκκρεμούσης της αποκτήσεως ή της μισθώσεως των νέων λεωφορειών, ο νόμος προέβλεπε ότι ο ΟΑΣ θα έθετε εις την διάθεσιν των κατόχων αδειών τα λεωφορεία, τα οποία απέκτησε από την Ε.Α.Σ. Οι κάτοχοι των αδειών θα επλήρωναν με την σειρά τους ένα τέλος σε ένα ειδικό λογαριασμό (αποθετικό) δημιουργούμενο από εκάστη ΣΕΠ δια την ανανέωσιν (αντικατάστασιν) των λεωφορειών. Συμφώνως προς την Υπουργικήν Απόφασιν Αριθμ. 29077/1068/13.8.92, οι κάτοχοι



αδειών ήσαν υποχρεωμένοι να συνεισφέρουν την χρήση των λεωφορείων του ΟΑΣ εις την ΣΕΠ της οποίας ήσαν μέλη - μέτοχοι.

Ο Νόμος 2078/92 προέβλεπε επίσης ότι ο ΟΑΣ μπορούσε να μισθώσει εις την ΣΕΠ περιουσιακά στοιχεία τα οποία είχε αποκτήσει από την ΕΑΣ.

Τα έσοδα της ΣΕΠ απετελούντο από τις εισπράξεις εκ της πωλήσεως των εισιτηρίων και εκ των επιδοτήσεων υπό του Κράτους. Ο νόμος προέβλεπε ότι το 10% των εσόδων εκάστης ΣΕΠ θα πήγαινε για το αποθεματικό αντικαταστάσεως (ανανεώσεως) των λεωφορείων και το 3% υπέρ του ΟΑΣ. Το υπόλοιπον θα διενέμετο μεταξύ των μελών μετ' έκπτωσιν των δαπανών λειτουργίας των Σ.Ε.Π.

Η Υπουργική Απόφασις 29077/1068/13./8.92 προέβλεπε ότι αυτό θα συνέβαινε τέσσερις φορές το έτος κατά τον Φεβρουάριον, Μάϊον, Αύγουστον και Νοέμβριον. Συμφώνως προς τον νόμον 2078/92 οι κάτοχοι των αδειών θα εβαρύνοντο με το κόστος λειτουργίας (κυκλοφορίας) των λεωφορείων, συμπεριλαμβανομένης της συντηρήσεως, επισκευής, των ανταλλακτικών, των καυσίμων, της ασφαλίσεως και των μισθών και των εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως των οδηγών.

Οι αιτούντες επωφελήθησαν της δυνατότητος να αποκτήσουν άδειες λεωφορείων βάσει του Νόμου 2078/92 και κατέβαλον τα προβλεπόμενα τέλη. Ένας αριθμός εξ αυτών παρήγγειλε νέα λεωφορεία συνάπτοντας για τον σκοπόν αυτόν μεγάλα δάνεια, τα οποία εν μέρει εγγυήθηκε το Κράτος.

Συμφώνως προς τις σχετικές συμφωνίες, η κυριότης των λεωφορείων δεν θα μετετίθετο εις τους αιτούντας μέχρι πλήρους αποπληρωμής των δανείων.



Οι αιτούντες συνήψαν επίσης συμφωνίες με ασφαλιστικές εταιρείες και ανέλαβαν δαπανηρές ανακαινίσεις των παλαιών λεωφορείων, τα οποία τους εδόθησαν από τον ΟΑΣ.

Εμίσθωσαν γκαράζ (αμαξοστάσια) και γραφεία διοικήσεως, εμίσθωσαν λεωφορεία και προσέλαβαν διοικητικό προσωπικό και αγόρασαν εξοπλισμόν λεωφορείων και γραφείων.

Το Άρθρο 40 του Νόμου 2168/93, ο οποίος μετέπειτα εψηφίσθη, έδωσε την δυνατότητα στον Υπουργόν της Εθνικής Οικονομίας να παρέχει επιδοτήσεις εις τους κατόχους αδειών. Τέτοιες επιδοτήσεις πράγματι εδόθησαν.

Την 22αν Δεκεμβρίου 1993, μετά από μία κυβερνητική αλλαγήν, εψηφίσθη ο νόμος 2175, ο οποίος κατήργησε τον ΟΑΣ, διέλυσε τις διάφορες ΣΕΠ, οι οποίες ετέθησαν υπό αναγκαστικήν εκκαθάρισιν και ανεκάλεσε τις βάσει του Ν.2078/92 παραχωρηθείσες άδειες.

Μία νέα δημοσία επιχείρηση, ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών, κατωτέρω ΟΑΣΑ, ιδρύθηκε, εις τον οποίον ανετέθη η παροχή υπηρεσιών δημοσίας μεταφοράς εντός της περιοχής πρωτευούσης.

Ο ΟΑΣΑ απέκτησε όλα τα περιουσιακά στοιχεία του ΟΑΣ και τον διεδέχθη εις όλα τα δικαιώματά του και τις υποχρεώσεις του. Επίσης διεδέχθη την ΣΕΠ και τους μετόχους της σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, που προέρχονται από τας συμβάσεις δανείου, τας συμβάσεις δια την απόκτησιν των λεωφορείων και τας ασφαλιστικές συμβάσεις.

Το Κράτος συνέχισε να εγγυάται τα δάνεια τα μεταβιβασθέντα εις τον ΟΟΣΑ.

Ο Νόμος 2175/93 προέβλεπε δια την επιστροφήν οινωδήποτε ποσών καταβληθέντων προς το Κράτος ενόψει της αποκτήσεως των αδειών λεωφορείων.



Κανένας τόκος δεν θα κατεβάλετο επ'αυτών.

Οιαδήποτε ποσά πληρωθέντα δια την απόκτησιν λεωφορείων επίσης θα επεστρέφοντο εις τους προηγουμένους κατόχους αδειών εντόκως από της ημερομηνίας της πληρωμής.

Βάσει του Άρθρου 4 παρ. 3 (α) του Νόμου 2175/93 ο ΟΑΣΑ θα προσελάμβανε όλα τα πρόσωπα, τα οποία απησχολούντο από την ΕΑΣ όταν διελύθη.

Βάσει του Άρθρου 4 παρ.3 (β) του Νόμου 2175/93 τα μέλη των ΣΕΠ, τα οποία απέκτησαν άδειες κυκλοφορίας λεωφορείων βάσει του Άρθρου 3 παρ.1 (β) (γ) (δ) και (ε) του Νόμου 2078/93 τους εδόθη επίσης το δικαίωμα να προσληφθούν ως οδηγοί υπό του ΟΑΣΑ.

Ο Νόμος 2175/93 προέβλεπε περαιτέρω δια την έκδοσιν ενός αριθμού υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες θα καθιέρωναν την διαδικασίαν δια την υποχρεωτικήν εκκαθάρισιν των ΣΕΠ και τον συμψηφισμόν των απαιτήσεων του Κράτους κατά των απαιτήσεων των πρώην κατόχων αδειών.

Παρόμοιες αποφάσεις θα προέβλεπαν δια την αποκατάστασιν των προηγουμένων κατόχων αδείας εις τα δικαιώματα από τα οποία έπρεπε να παραιτηθούν προκειμένου να αποκτήσουν τις άδειες βάσει του Νόμου 2078/92.

Τελικώς, μία υπουργική απόφασις θα προέβλεπε την διαδικασίαν δια την παράδοσιν των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία ο ΟΑΣ είχε θέσει εις την διάθεσιν των ΣΕΠ και των μελών τους.

Την 23ην Δεκεμβρίου 1993 ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών, ενεργών μόνος ή μαζί με τον Υπουργόν Προεδρίας εξέδωσε τρεις αποφάσεις βάσει του νόμου 2175/93.



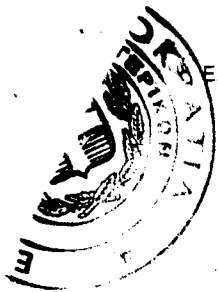
Βάσει της απόφασεως Αριθμ. 22.800 τα πρώην μέλη των ΣΕΠ, τα οποία είχαν αποκτήσει μία άδεια κυκλοφορίας ενός λεωφορείου σε επαρχία ή ενός ταξί θα μπορούσαν να υποβάλουν αίτησιν δια την εκ νέου απόκτησιν των αδειών από τις οποίες είχαν παραιτηθεί. Εν τούτοις, η απόδοσις των αδειών ήρτητο εκ της προϋποθέσεως της υποβολής μίας δηλώσεως περί παραιτήσεως εκ του δικαιώματος να επιδιώξουν ορισδήποτε αξιώσεις τις οποίες είχαν τα πρώην μέλη των ΣΕΠ εναντίον του ΟΑΣ ή του ΟΑΣΑ, άλλες πλην των αξιώσεων, που επιτρέποντο βάσει του Νόμου 2175/92.

Η Απόφασις Αριθμ. 22804 έθεσε μία παρομοίαν προϋπόθεσιν, δια την αποκατάστασιν των πρώην μελών των ΣΕΠ σε δημόσια υπηρεσία ή σε θέσεις του δημοσίου τομέα από τις οποίες είχαν παραιτηθεί προκειμένου να αποκτήσουν μία άδεια κυκλοφορίας λεωφορείου βάσει του Νόμου 2078/1992.

Η Απόφασις Αριθμ. 22802 εξέθετε την διαδικασίαν δια την παράδοσιν των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία ο ΟΑΣ είχε θέσει εις την διάθεσιν των ΣΕΠ και των μελών τους.

Την 24ην Δεκεμβρίου 1993 ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών εξέδωσε την απόφασιν Αριθμ. 22806 την αφορώσα την υποχρεωτικήν εκκαθάρισιν των ΣΕΠ.

Την 17ην Φεβρουαρίου 1994 μερικοί αιτούντες κατέθεσαν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αίτησιν ακυρώσεως της αποφάσεως με Αριθμ. 22802/23.12.93 του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών λόγω του ότι είχε εκδοθεί βάσει νόμου ο οποίος παρεβίαζε, μεταξύ άλλων, τα Άρθρα 17 και 106 του Συντάγματος και το Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.



Τρεις επιπλέον αιτήσεις κατετέθησαν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας δια την ακύρωσιν της αποφάσεως Αριθμ. 22806/24.12.93. Αυτές οι αιτήσεις εκκρεμούν ακόμη.

Μερικοί αιτούντες ήγειραν επίσης αγωγές κατά του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών προβάλλοντες την αξίωσιν ότι οι επιχειρήσεις των είχαν εξαγορασθεί βάσει του Άρθρου 1067 παρ. 3 του Συντάγματος και ζητώντας από το Δικαστήριο να καθορίσει την αποζημίωσιν βάσει του Άρθρου 196 παρ. 4 τούτου.

Την 28ην Απριλίου 1994 το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών απέρριψεν τας ανωτέρω μνημονευόμενας αγωγάς, οι οποίες είχαν προσδιορισθεί για τις 6 Απριλίου 1994 δι' έλλειψιν αρμοδιότητος. Έκρινε ότι οι αγωγές έπρεπε να είχαν εισαχθεί ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων κατά του ΟΑΣΑ.

Μετά από αυτήν την απόφασιν, μερικές αγωγές επανεισήχθησαν ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και ειδικώτερον ενώπιον του Εφετείου Αθηνών.

Την 17ην Ιουνίου 1994 μερικοί αιτούντες εισήγαγον αγωγές ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών αξιώνοντες αποζημίωσιν κατά του Δημοσίου επί τη βάσει των Άρθρων 105 και 106 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικος επί τω λόγω ότι οι διατάξεις του Νόμου 2175 παρεβίαζαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 17 και 106 του Συντάγματος και το Άρθρο 1 του Πρωτοκόλου υπ' αριθμ. 1.


Αυτές οι αγωγές ακόμη εκκρεμούν.

Την 28ην Ιουλίου 1995 ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών επρότεινε εις τα πρώην μέλη των ΣΕΠ να αποσύρουν όλες τις αγωγές τους έναντι μίας ταχείας επιλύσεως των αξιώσεών τους επιτρεπομένης υπό του νόμου 2175/93.

Την 7ην Αυγούστου 1995 το Τέταρτο Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα εν σχέσει προς την αίτησιν περί ακυρώσεως της αποφάσεως Αριθμ. 22802/23.12.93 του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Κατά την γνώμην του Τετάρτου Τμήματος ο νόμος 2175/93 δεν παρεβίαζε οιαδήποτε περιουσιακά δικαιώματα βάσει του Άρθρου 17 του Συντάγματος, διότι δεν επηρρέαζε οιαδήποτε εμπράγματα δικαιώματα.

Ο Νόμος 2078/92 ιδρύοντας τις ΣΕΠ είχαν δημιουργήσει ιδιωτικές επιχειρήσεις υπό την έννοιαν του Άρθρου 106 παρ.3 του Συντάγματος, β) διότι οι ΣΕΠ είχαν συσταθεί ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και τα μέλη τους είχαν συνεισφέρει ιδιωτικά κεφάλαια και είχαν αναλάβει επιχειρηματικούς κινδύνους. Εν τούτοις, η διάλυσις των ΣΕΠ και η ίδρυσις ενός άλλου οργάνου εις το οποίον είχαν παρασχεθεί το προνόμιον παροχής δημοσίων υπηρεσιών δεν αποτελούσε εξαγοράν μιας ιδιωτικής επιχειρήσεως υπό την έννοιαν του Άρθρου 106 παρ. 3 και 4 του Συντάγματος. Απλώς αντανάκλούσε μία αλλαγή στάσεως από της πλευράς του νομοθέτου περί του πλέον καταλλήλου τρόπου κατά τον οποίον αυτή η δημόσια υπηρεσία θα παρείχετο και δεν περιέλαμβανε την μεταβίβασιν μιάς οργανωμένης επιχειρήσεως ως τοιαύτης από το ένα νομικό πρόσωπο σε άλλο.

Τα οικονομικά συμφέροντα τα συνδεόμενα με τις άδειες τις παρασχεθείσες βάσει του Νόμου 2078/92 ισοδυναμούσαν με «περιουσία» υπό την έννοιαν του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ. 1 και η διάλυσις των ΣΕΠ ισοδυναμούσε με στέρησιν της ιδιοκτησίας εξεταζομένην από την δευτέρα περίοδον του



Άρθρου 1 παρ. 1 του Πρωτοκόλλου Αρ. 1. Εν τούτοις, η αποζημίωσις, δια την οποίαν ο Νόμος 2175/93 προέβλεπε, ήταν επαρκής, εφ' όσον εκάλυπτε τις περισσότερες από τις πραγματικές ζημίες τις οποίες υπέστησαν. Καίτοι ο νόμος δεν προέβλεπε για αποζημίωση εν σχέσει προς την απώλειαν εσόδων (κερδών), αυτό δεν συνιστούσε παραβίασιν του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ. 1, δεδομένης της βραχείας χρονικής περιόδου κατά την οποίαν υπήρξαν οι ΣΕΠ. Τελικώς το Τέταρτο Τμήμα έκρινε ότι η σοβαρότης των ανωτέρω μνημονευομένων ζητημάτων έχρηζε περαιτέρω εξετάσεως και απεφάσισε βάσει του Άρθρου 14 παρ. 2 (β) του Προεδρικού Διατάγματος 18/89 να παραπέμψει την αίτησιν ακυρώσεως ενώπιον της Ολομελείας.

Κατά τον χρόνον της εισαγωγής της αιτήσεως όλα τα λεωφορεία είχαν ήδη αφαιρεθεί από τους αιτούντες με την βοήθεια της αστυνομίας. Φαίνεται ότι οι αιτούντες δεν έχουν εισέτι λάβει την αποζημίωσιν την προβλεπομένην βάσει του νόμου 2175 και ότι η εκκαθάρισις των ΣΕΠ δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Β.- Ο σχετικός ημεδαπός νόμος και η νομολογία

1.- Το Ελληνικό Σύνταγμα προβλέπει τα ακόλουθα:

Το άρθρον 17 παρ. 2.

«Ουδείς στερείται της ιδιοκτησίας αυτού, ή μη δια δημοσίαν ωφέλειαν προσηκόντως αποδεδειγμένην όταν και όπως ο νόμος ορίζει, πάντοτε δε προηγουμένης πλήρους αποζημιώσεως ανταποκρινομένης προς την αξίαν της απαλλοτριουμένης περιουσίας».

Το άρθρον 106 παρ. 3 και 4.



«... Μπορεί να ρυθμίζεται με νόμο η εξαγορά επιχειρήσεως ή η αναγκαστική συμμετοχή σ' αυτήν του Κράτους ή άλλου δημοσίου φορέως, εφόσον η επιχείρησις αυτή έχει χαρακτήρα μονοπωλείου ή ζωτική σημασία για την αξιοποίησιν των πηγών του εθνικού πλούτου ή έχουν ως σκοπό την παροχήν υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.

Το τίμημα της εξαγοράς ή το αντάλλαγμα της αναγκαστικής συμμετοχής του κράτους ή του άλλου δημοσίου φορέως θα καθορίζεται δικαστικώς' θα πρέπει να ανταποκρίνεται στην πλήρη αξία της επιχειρήσεως όταν εξαγοράζεται ή την πλήρη αξία της συμμετοχής σ' αυτή.

2.- Το άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικος προβλέπει την επιδίκασιν αποζημιώσεως σε πρόσωπα, τα οποία υπέστησαν ζημίες συνεπεία πράξεως ή παραλείψεως ενός οργάνου του Δημοσίου κατά την ενάσκησιν της ανατεθειμένης εις αυτό δημοσίας εξουσίας, εκτός αν ο νομικός κανών, ο οποίος παρεβιάσθη είχε τεθεί χάριν της προστασίας του γενικού συμφέροντος.

Το άρθρο 106 του ιδίου νόμου προβλέπει δι' επιδίκασιν αποζημιώσεως εις περιπτώσεις, όπου οι ζημίες παρομοίως προεκλήθησαν από ένα όργανο ενός Δήμου ή ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

Με την απόφασιν υπ' αριθμ.2174/1991 το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, έκρινε ότι ένα πρόσωπο ηδύνατο βάσει του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικος να ενάγει το Δημόσιο για αποζημίωση ένεκα ζημιών προκληθεισών από μία παράνομη πράξη της νομοθετικής εξουσίας, δηλαδή την ψήφισιν ενός νόμου, ο οποίος δεν ήτο σύμφωνος με έναν νόμον (νομικό κανόνα) αυξημένης τυπικής ισχύος (παραδείγματος χάριν το Σύ



νταγμα ή το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο) υπό την προϋπόθεση ότι ο νόμος ο ψηφισθείς από την νομοθετική εξουσία (το νομοθετικό σώμα) επηρρέαζε δικαιώματα εκείνου του προσώπου, το οποίο προστατεύετο άμεσα από αυτόν το νομικόν κανόνα ηυξημένης τυπικής ισχύος.

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

1.- Οι αιτούντες παραπονούνται βάσει του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αρ. 1 ότι εστερήθησαν των περιουσιακών τους στοιχείων για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας χωρίς να λάβουν επαρκή αποζημίωσιν κατά τρόπον, ο οποίος παρεβίαζε το Ελληνικό Σύνταγμα.

2.- Οι αιτούντες περαιτέρω παραπονούνται ότι βάσει των Άρθρων 6 παρ. 1 και 13 της Συνθήκης αδυνατούν να εγείρουν αγωγάς κατά το εθνικόν δίκαιον με προοπτικήν λήψεως αποζημιώσεως.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ


Η Αίτησις υπ' αριθμ. 23.372/94 εισήχθη την 10ην Απριλίου 1994 και κατεχωρήθη την 22αν Αυγούστου 1994.

Η Αίτησις υπ' αριθμ. 25.370/94 εισήχθη την 19ην Μαΐου 1994 και κατεχωρήθη την 5ην Οκτωβρίου 1994.

Η Αίτησις υπ' αριθμ. 26303/94 εισήχθη την 29ην Δεκεμβρίου 1994 και κατεχωρήθη την 25ην Ιανουαρίου 1995.

Την 3ην Απριλίου 1995 η Επιτροπή απεφάσισε να κοινοποιήσει τις αιτήσεις των αιτούντων εις την εναγομένην (καθ' ής η αίτησις) Κυβέρνησιν για την υποβολήν παρατηρήσεων επί του παραδεκτού και του νόμου και ουσία βασίμου αυτών.

Την 4ην Ιουλίου 1995 η Κυβέρνησις υπέβαλεν τις παρατηρήσεις της μετά από μίαν παράτασιν της προς τούτο ορισθείσης προθεσμίας.



Οι αντικρούσεις (αι εις απάντησιν παρατηρήσεις) των αιτούντων της δευτέρας αιτήσεως υπεβλήθησαν την 16ην Σεπτεμβρίου 1995.

Οι αντικρούσεις (αι εις απάντησιν παρατηρήσεις) των αιτούντων της πρώτης και της τρίτης αιτήσεως υπεβλήθησαν την 29ην Σεπτεμβρίου 1995.

Την 15ην Ιανουαρίου 1996 η Επιτροπή, λαβούσα υπ' όψιν της σχέσεως μεταξύ των τριών υποθέσεων και της παρομοίας φύσεως των θεμάτων που ανακύπτουν, εθεώρησε σκόπιμον να διατάξει την συνεκδίκασιν των τριών αιτήσεων βάσει του Κανόνος 35 των Κανόνων της επί της Διαδικασίας (των Δικονομικών της Κανόνων). Επίσης απεφάσισε να καλέσει τους διαδίκους να υποβάλουν προφορικές παρατηρήσεις επί του παραδεκτού και του νόμου και ουσία βασίμου των αιτήσεων κατά την επ' ακροατηρίω συζήτησιν.

Η επ' ακροατηρίω συζήτησις έλαβε χώραν την 1ην Ιουλίου 1996 .

Κατά την επ' ακροατηρίω συζήτησιν οι διάδικοι εξεπροσωπήθησαν ως ακολούθως:

Η Κυβέρνησις:

Κος Βασίλειος Κοντόλαιμος, Εκπρόσωπος της Ελληνικής Κυβερνήσεως, Νομικός Σύμβουλος, του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Κα Βασιλεία Πελέκου, Δικαστική Αντιπρόσωπος, του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Κος Ιωάννης Τσούφης, Σύμβουλος

Κος Ανδρέας Κίτσος, Σύμβουλος.

ΟΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ:

Αιτήσεις υπ' αριθμ. 24.962/94 και 26.303/95

Καθηγητής Πρόδρομος Π. Δαγτόγλου, Εκπρόσωπος, Δικηγόρος

Κος Αναστάσιος Κεφάλας, Σύμβουλος, Νομικός Σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΑΣ.

Κος Ανδρέας Βαρδουλάκης, Σύμβουλος, πρώην Πρόεδρος της ΕΑΣ. Δύο από τους αιτούντας, κ.κ. Καλογέρης και Λαμπίρης, ήσαν επίσης παρόντες.

Αίτησις υπ' αριθμ. 25370/94

Κος Χρίστος Αλβανός, Αντιπρόσωπος, δικηγόρος.

Ο ΝΟΜΟΣ

1.- Οι αιτούντες παραπονούνται βάσει του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ.1, ότι εστερήθησαν των περιουσιακών τους στοιχείων για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας χωρίς να λάβουν επαρκή αποζημίωσιν κατά τρόπον, ο οποίος παρεβίαζε το Ελληνικό Σύνταγμα.

Το Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθμ. 1 έχει ως ακολούθως:

«Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί της ιδιοκτησίας αυτού, ει μη δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τις προϋποθέσεις τις προβλεπόμενες εκ του νόμου και εκ των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου.

Οι προηγούμενες διατάξεις δεν θίγουν, εν πάση περιπτώσει, καθ' οιονδήποτε τρόπον το δικαίωμα ενός Κράτους να θέσει εν σιχύει εκείνους τους νόμους, τους οποίους αυτό θεωρεί αναγκαίους δια την ρύθμισιν της χρήσεως της ιδιοκτησίας συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή για να εξασφαλίσει την πληρωμήν των φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων».

Η Κυβέρνησις ισχυρίζεται ότι οι αιτούντες έχουν διάφορες δυνατότητες βάσει του εθνικού δικαίου να επιτύχουν ικανοποίησιν των παραπόνων τους, τις οποίες δεν εξήντησαν. Το Άρθρο 106 παρ. 4 του Συντάγματος προβλέπει ότι, όταν το Δημόσιον εξαγοράζει μία επιχείρησιν, θα πρέπει να καταβάλει πλήρη αποζημίωσιν, το ποσόν της οποίας πρέπει να καθορίζεται από τα δικαστήρια.


Μερικοί από τους αιτούντας ήγειραν αγωγές βάσει αυτής της συνταγματικής διατάξεως, οι οποίες ακόμη εκκρεμούν.

Τα Άρθρα 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικος προλέπουν για την αγωγήν αποζημιώσεως εν σχέσει προς παρανόμους πράξεις υφ' οιουδήποτε οργάνου του Δημοσίου συμπεριλαμβανομένης της Νομοθετικής εξουσίας. Το Άρθρο 914 του Αστικού Κώδικος προβλέπει για την αγωγήν αποζημιώσεως εν σχέσει προς παρανόμους πράξεις γενικώς. Μερικοί από τους αιτούντας ήγειραν αγωγάς επικαλούμενοι αυτάς τας διατάξεις. Αυτές οι αγωγές εκκρεμούν ακόμη.

Επιπλέον τα Δικαστήρια έχουν την εξουσίαν να ελέγξουν την ορθήν εφαρμογήν των διατάξεων του Νόμου 2175/93 σχετικά με την επιστροφήν των χρημάτων των καταβληθέντων δια την απόκτησιν των αδειών ή των λεωφορείων και την αποκατάστασιν των δικαιωμάτων, τα οποία απωλέσθησαν κατά την απόκτησιν των αδειών.

Τελικώς, τα Δικαστήρια έχουν την εξουσίαν να ελέγξουν την συνταγματικότητα των διατάξεων του Νόμου 2175/93.

Η Κυβέρνησις προσδίδει ιδιαίτερα σημασία από αυτήν την άποψιν στις ήδη εκκρεμούσες αγωγές (αιτήσεις) ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, δια των οποίων επιδιώκεται



η ακύρωσις της αποφάσεως αριθμ. 22.806/93 του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών επί τω λόγω ότι ο Νόμος 2175/93 είναι αντισυνταγματικός.


Υποστηρίζει ότι, εάν το Συμβούλιο της Επικρατείας, κηρύξει τον Νόμον 2175/93 αντισυνταγματικόν, οι αγωγές αποζημιώσεως των αιτούντων είναι δεδομένον ότι θα ευδοκιμήσουν.

Ακόμη και εάν, παρά ταύτα, το Συμβούλιον της Επικρατείας ήθελε κρίνει ότι ο Νόμος 2175/93 είναι συνταγματικός, οι αιτούντες ακόμη έχουν την δυνατότητα να λάβουν αποζημίωσιν από τα ημεδαπά δικαστήρια.

Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι δεν έχουν στην διάθεσίν τους αποτελεσματικά ένδικα βοηθήματα κατά το ημεδαπό δίκαιο.

Τα δικαιώματα των αιτούντων έναντι του Δημοσίου καθορίζονται από τον Νόμον 2175/93. Εν τούτοις, αυτός ο νόμος δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ως αντισυνταγματικός. Τα ημεδαπά δικαστήρια αφ' ενός έχουν πάντοτε κρίνει ότι η προστασία της ιδιοκτησίας βάσει του Άρθρου 17 του Συντάγματος περιορίζεται εις τα εμπράγματα δικαιώματα. Αφ' ετέρου, τα Δικαστήρια έχουν πάντοτε αποφύγει να εφαρμόσουν το Άρθρο 106 παρ. 4 του Συντάγματος. Επιπλέον η Κυβέρνησις έχει προβάλει το επιχείρημα ενώπιον των ημεδαπών δικαστηρίων ότι, εν απουσία νομοθεσίας προβλεπούσης την περίπτωσιν, το Άρθρο 106 του Συντάγματος δεν δύναται να εφαρμοσθεί εις την συγκεκριμένην υπόθεσιν.

Οι αιτούντες επίσης ισχυρίζονται ότι ο υπερβολικά μακρὺς χρόνος της διαδικασίας ενώπιον των Ελληνικῶν Δικαστηρίων καθιστά την προστασίαν τους άνευ αποτελέσματος.



Σε κάθε περίπτωση, ισχυρίζονται ότι είναι απίθανον ότι οι εκκρεμείς ενώπιον των δικαστηρίων αγωγές να φθάσουν ποτέ στο τελικό τους στάδιο.

Σε υποθέσεις που εμπλέκονται μεγάλα χρηματικά ποσά εναντίον του Δημοσίου, ειδικοί νόμοι έχουν κατ' επανάληψιν εκδοθεί παραγράφοντας τις αξιώσεις προ της παρόδου της προθεσμίας παραγραφής τους, καταργώντας τις εκκρεμείς δίκες και αποκλείοντες περαιτέρω αγωγές εναντίον του Δημοσίου.

Επικουρικώς οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι, ακόμη και εάν τα δικαστήρια ήθελον επιδικάσει εις αυτούς αποζημίωσιν, δεν θα ηδύναντο να εκτελέσουν την απόφασιν εναντίον του Δημοσίου, κατά του οποίου δεν χωρεί εκτέλεσις κατά το Ελληνικόν δίκαιον.

Οι αιτούντες περαιτέρω αναφέρονται εις την επιστολήν του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών της 28ης Ιουλίου 1995, δια της οποίας η τακτοποίησις των βάσει του Νόμου 2175/93 αξιώσεών τους εξηρτάτο από την παραίτησιν εκ του δικαιώματός των να προσφύγουν ενώπιον των δικαστηρίων.

Επίσης αναφέρονται εις τας υπουργικές αποφάσεις υπ' αριθμ. 22800 και 22804 της 23ης Δεκεμβρίου 1993, όπου μία παρομοία προϋπόθεσις ετίθετο ως προς την ανάκτησιν των δικαιωμάτων, από τα οποία κάποιοι αιτούντες είχαν παραιτηθεί προκειμένου να αποκτήσουν άδειες βάσει του νόμου 2078/92.

Οι αιτούντες εις την αίτησιν υπ' αριθμ. 25.370/94 περαιτέρω ισχυρίζονται ότι τα δικαστήρια δεν μπορούν να επιδικάσουν αποζημίωσιν σε σχέση με ένα νόμο, ο οποίος παραβιάζει το Σύνταγμα, εν απουσία ποινικής καταδίκης του Υπουργού, ο

οποίος ήταν υπεύθυνος για τον νόμον. Οι ίδιοι αιτούντες τονίζουν ότι ποτέ δεν απειράθησαν να εγείρουν αγωγές ενώπιον των ημεδαπών δικαστηρίων.

Η Επιτροπή ενθυμείται ότι, βάσει του Άρθρου 26 της Συνθήκης, δύναται «τότε μόνον να ασχοληθεί με το θέμα, αφού όλα τα ημεδαπά ένδικα βοηθήματα έχουν εξαντληθεί, συμφώνως προς τους γενικώς αναγνωρισμένους κανόνες του διεθνούς δικαίου».

Περαιτέρω ενθυμείται ότι, συμφώνως προς την νομολογίαν της σε υποθέσεις απαλλοτριώσεως μία αγωγή περί αποκαταστάσεως της ζημίας είναι ένα αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα, εκτός εάν προφανώς δεν έχει καμμία ελπίδα επιτυχίας (Αριθμ.14.276/89, Dec. 20.5.92, αδημοσίευτος). Επιπλέον, εάν υφίσταται απλή αμφιβολία ως προς τις πιθανότητες επιτυχίας ενός ημεδαπού ενδίκου βοηθήματος, θα πρέπει να δοκιμασθεί (Αριθμ. 9559/81 Dec. 9.5.83, D.R.33 σελ.158).

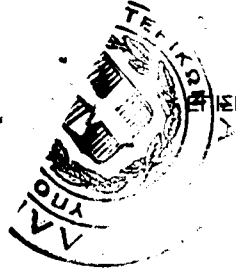
Η Επιτροπή σημειώνει ότι μερικοί από τους αιτούντες έχουν καταθέσει αγωγές αποκαταστάσεως της ζημίας, οι οποίες επί του παρόντος εκκρεμούν ενώπιον των ημεδαπών δικαστηρίων. Σημειώνει επίσης ότι μερικοί από τους αιτούντες έχουν καταθέσει αγωγές ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ισχυριζόμενοι ότι οι επιχειρήσεις του εξηγοράσθησαν βάσει του Άρθρου 106 παρ. 3 του Συντάγματος και ζητούν από το Δικαστήριο να καθορίσει την αποζημίωσιν τους βάσει του Άρθρου 106 παρ. 4 τούτου. Δεδομένου, συμφώνως προς την νομολογίαν του, ότι αυτές οι αγωγές συνιστούν κατ' αρχήν αποτελεσματικά ένδικα βοηθήματα, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει περί του εάν, όπως ισχυρίζονται οι αιτούντες, αυτές οι αγωγές στερούνται ελπίδων επιτυχίας.



Η Επιτροπή κρίνει ότι οι αιτούντες εις την αίτησιν υπ' αριθμ. 25.370/94 δεν απέδειξαν τους ισχυρισμούς τους ότι τα δικαστήρια δεν θα επιδικάσουν αποζημίωσιν εις αυτούς λόγω μη ποινικής καταδίκης του Υπουργού, ο οποίος ήταν υπεύθυνος δια την ψήφισιν του υπό κρίσιν νόμου.

Περαιτέρω σημειώνει ότι, παρά τα επιχειρήματά τους ότι μία προσβολή του Νόμου 2175/93 ως προς την συνταγματικότητα ήταν προωρισμένη να απορριφθεί λόγω της περιοριστικής ερμηνείας της διδομένης υπό των Ελληνικών Δικαστηρίων εις την έννοιαν των δικαιωμάτων επί της ιδιοκτησίας κατά το Σύνταγμα και την παραδοσιακήν άρνησιν των Ελληνικών Δικαστηρίων να εφαρμόσουν το Άρθρον 106 παρ. 4 του Συντάγματος σχετικά με την εξαγοράν ιδιωτικών επιχειρήσεων, μερικοί από τους αιτούντας απειπειράθησαν να αμφισβητήσουν την συνταγματικότητα αυτού του νόμου εγείροντες αιτήσεις ακυρώσεως της αποφάσεως υπ' αριθμ. 22.802/93 του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών της αφορώσης την διαδικασίαν της παραδόσεως των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία ο ΟΑΣ είχε θέσει εις την διάθεσιν των ΣΕΠ και των μελών τους. Αυτές οι αιτήσεις έχουν παραπεμφθεί από το Τέταρτο Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας εις την Ολομέλειαν επί τη βάσει ότι ανακύπτουν σοβαρά θέματα ως προς το αν συνάδει ο Νόμος 2175/93 με το Ελληνικό Σύνταγμα.

Υπ' αυτάς τας περιστάσεις, η Επιτροπή κρίνει ότι, οποιαδήποτε και αν ήταν η στάσις των ημεδαπών δικαστηρίων σε προηγούμενες υποθέσεις αφορώσες εθνικοποιήσεις, δεν δύναται να επιβεβαιωθεί εις αυτήν την στάσιν της δίκης ότι η συγκεκριμένη αμφισβήτησις της συνταγματικότητος πρόκειται να απορριφθεί. Επιπλέον, καίτοι η ακύρωσις της ανωτέρω



μνημονευομένης υπουργικής αποφάσεως είναι απίθανον να επανρθώσει ευθέως την κατάστασιν δια την οποίαν παραπονοούνται, η Επιτροπή δεν δύναται να αγνοήσει τον αντίκτυπον, που πρόκειται να έχει δια τις αγωγές αποζημιώσεως των αιτούντων, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και δια τις αγωγές τους βάσει του Άρθρου 106 παρ. 4 του Συντάγματος, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του Εφετείου Αθηνών, μία πιθανή κρίσις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι ο νόμος 2175/93 είναι αντισυνταγματικός.

Η Επιτροπή κρίνει ότι, εκκρεμούσης της αμετακλήτου αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας ως προς το αν συνάδει ο Νόμος 2175/93 με το Σύνταγμα και την Συνθήκην, δεν δύναται να αποφασισθεί ότι οι αγωγές αποζημιώσεως των αιτούντων και οι αγωγές των βάσει του Άρθρου 106 παρ. 4 του Συντάγματος στερούνται οιωδήποτε ελπίδων επιτυχίας. Κατά συνέπειαν, αυτά είναι ένδικα βοηθήματα, τα οποία οι αιτούντες απαιτείται να εξαντλήσουν.

Το ίδιο ισχύει για τους αιτούντας, οι οποίοι μέχρι τούδε δεν ήγειραν αγωγές αποζημιώσεως.

Η Επιτροπή περαιτέρω εξήτασε τα εναπομένοντα επιχειρήματα των αιτούντων, τα αφορώντα το μάκρος της διαδικασίας, την δυνατότητα μίας επί του συγκεκριμένου θέματος (ad hoc) νομοθετικής παρεμβάσεως επί της δικαστικής διερευνήσεως της διενέξεως υπό των δικαστηρίων, την αδυναμίαν εκτελέσεως κατά του Δημοσίου και την πίεσιν την κατά τους ισχυρισμούς τους, η οποία ασκείται επ' αυτών προκειμένου να παραιτηθούν από τις αξιώσεις τους. Παρά ταύτα, δεν ευρίσκει τίποτε σ'αυτούς τους ισχυρισμούς, το οποίον, υπό τας ειδικάς περιστάσεις της υποθέσεως, θα μπορούσε να απαλλάξει τους αιτούντας από την υποχρέωσίν τους, βάσει του Άρθρου 26 της Συνθήκης να εξαντλήσουν τα συγκεκριμένα ένδικα βοηθήματα.

Συνεπάγεται ότι αυτό το τμήμα των αιτήσεων πρέπει να απορριφθεί, βάσει του Άρθρου 7 παρ. 3 της Συνθήκης.

3.- Οι αιτούντες παραπονούνται βάσει του Άρθρου 6 παρ. 1 και 13 της Συνθήκης περί της αδυναμίας των να εγείρουν αγωγές βάσει του εθνικού δικαίου με σκοπόν την λήψιν αποζημιώσεως.

Καθ' ό μέρος είναι σχετικόν, οι διατάξεις οι επικαλούμενες από τους αιτούντες έχουν ως ακολούθως:

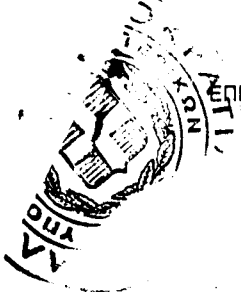
Άρθρον 6 παρ. 1 της Συνθήκης (Συμβάσεως)

«κατά την λήψιν αποφάσεως επί των αστικής φύσεως δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του... παν πρόσωπον δικαιούται ... να δικασθεί δημοσία ... από ένα δικαστήριο νομίμως λειτουργούν...»

Άρθρον 13 της Συνθήκης (Συμβάσεως)

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα υπό της παρούσης Συμβάσεως δικαιώματα και οι ελευθερίες παραβιάζονται θα έχει το δικαίωμα πραγματικής (αποτελεσματικής) προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη από πρόσωπα ενεργούντα κατά την εκτέλεσιν δημοσίων καθηκόντων (υπό υπηρεσιακήν ιδιότητα)».

Η Κυβέρνησις ισχυρίζεται ότι δεν εμπλέκονται ιδιοκτησιακά δικαιώματα συνέπεται ότι δεν εμπλέκονται ούτε δικαιώματα αστικής φύσεως. Σε κάθε περίπτωση, οι αιτούντες έχουν την δυνατότητα να τεθούν προς κρίσιν τα δικαιώματά τους ενώπιον των δικαστηρίων.



Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι μία διένεξις επί της εθνικοποιήσεως ιδιωτικών περιουσιακών στοιχείων είναι μία διένεξις εις την οποίαν εμπλέκεται κρίσις περί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αστικής φύσεως. Εντούτοις, για τους λόγους οι οποίοι ήδη ανεφέρθησαν, δεν μπορούν να επιτύχουν επανόρθωσιν της αδικίας από τα εθνικά δικαστήρια.

Η Επιτροπή, ενθυμούμενη τις ανωτέρω παρατηρήσεις της σχετικά με την εξάντλησιν των ημεδαπών ενδίκων βοηθημάτων (προσφυγών) εν σχέσει με το παράπονον των Αιτούντων βάσει του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1, κρίνει ότι δεν μπορεί να κριθεί οριστικώς εις το παρόν στάδιον ότι μία αγωγή δια την επανόρθωσιν των ζημιών ή μία αγωγή βάσει του Άρθρου 104 παρ. 6 (Σημ. Μετ. Προφανώς εννοεί του Άρθρου 106 παρ. 4) του Συντάγματος στερείται οιασδήποτε ελπίδος επιτυχίας, στερούσα έτσι τους αιτούντας της προσβάσεως σε οιοδήποτε αποτελεσματικόν ένδικον βοήθημα ενώπιον Διαστηρίου δια την έκδοσιν αποφάσεως επί των ιδιοκτησιακών τους δικαιωμάτων υπό την έννοιαν του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1.

Συνέπεται ότι τα παράπονα των αιτούντων βάσει του Άρθρου 6 παρ. 1 και 13 της Συμβάσεως είναι πρόωρα και θα πρέπει να απορριφθούν, ως προφανώς αβάσιμα κατά το Άρθρον 27 παρ.2 της Συμβάσεως.

Δια τους λόγους αυτούς η Επιτροπή ομοφώνως
ΚΗΡΥΣΣΕΙ ΤΙΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ

Υπογραφή
H.C. KRUGER

Υπογραφή
S.TRECHSEL

Γραμματεύς της Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής

Ακριβής μετάφρασις εις την Ελληνικήν του συνημμένου και εις την Αγγλικήν συντεταγμένου εγγράφου.

Αθήνα, 11 Οκτωβρίου 1996

Ο Μεταφραστής

Φιλόλαος Αντωνόπουλος